

Memorandum gemeenteraadsverkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen van 2012 staan voor de deur. Een boeiende periode voor politici. Maar zeker ook voor kinderen, jongeren en hun verenigingen. Partijen ontwikkelen hun programma's waarin ze de krijtlijnen uitzetten voor de volgende legislatuur.

Voor de eerste maal een legislatuur waar het strategisch meerjarenplan zes jaar lang duidelijk de gemeentelijke doelstellingen bepaalt.

Ter inspiratie van de partijprogramma's bundelt de Vlaamse Jeugdraad vijf aandachtspunten voor kinderen, jongeren en verenigingen in dit memorandum.

De Vlaamse Jeugdraad pleit voor

Een jeugd- en kindvriendelijk(e) strategisch(e) meerjarenplan(ning).

De lokale jeugdraad, draaischijf in het gemeentelijke participatiebeleid.

Een verankering van de gemeentelijke ondersteuning van het jeugdwerk.

Een geïntegreerd feestbeleid.

Ruimte en zuurstof voor kinderen en jongeren.

Een jeugd- en kindvriendelijk(e) strategisch(e) meerjarenplan(ning)

Het jeugdbeleidsplan is dood. Lang leve de strategische meerjarenplanning!

Vanaf 2012 kunnen kinderen, jongeren en hun verenigingen alleen aan het lokaal beleid participeren als ze betrokken worden bij de opmaak en uitvoering van de strategische meerjarenplanning en het meerjarenplan. Maak hier werk van of laat dertig procent van je inwoners in de kou staan.

Deze tips helpen je goed op weg naar een interactief en participatief beleid:

- **Een omgevingsanalyse met alle kinderen, jongeren en hun verenigingen.**
Maak een goede foto van de stand van zaken in je gemeente met voldoende betrokkenheid van en aandacht voor kinderen, jongeren en hun verenigingen. Ga in dit proces ook op zoek naar de verwachtingen, verzuchtingen en ideeën van kinderen, jongeren en verenigingen. Ze geven de verdere beleidsplanning zuurstof en een pak verfrissende ideeën.
- **Participatie van kinderen, jongeren en hun verenigingen, een strategische doelstelling.**
De doelstellingen waar een gemeente voor kiest hebben hun effect op kinderen en jongeren, een belangrijke, niet stemgerechtigde doelgroep. Reden genoeg om op lokaal niveau werk te maken van goede jeugdparticipatie.
- **Aandacht voor kinderen, jongeren en hun verenigingen.**
Kinderen en jongeren maken gemiddeld 25 a 30 % uit van de bevolking in een Vlaamse gemeente. Bovendien zijn ze de volwassenen van de toekomst. Redenen genoeg om deze groep inwoners de nodige aandacht te geven in het strategisch meerjarenplan.
- **Oog voor de effecten en gevolgen voor kinderen, jongeren en hun verenigingen.**
Screen samen met de lokale jeugdraad de doelstellingen op hun effect en gevolgen. Dit geeft een duidelijk beeld en creëert de mogelijkheid en openheid voor debat tussen het beleid en de jonge inwoners van een gemeente. Wat de verbondenheid met de gemeente en de betrokkenheid van jongeren bij het lokale beleid en gemeenschap enkel ten goede komt.
- **Een vertaling op maat van jongeren.**
Wanneer je jongeren wil informeren en laten participeren aan het gemeentelijk beleid, doe je dit in een heldere en duidelijke taal. Vertaal de meerjarenplanning en het meerjarenplan naar een jeugd vriendelijk document dat je bespreekt op de lokale jeugdraad.
- **Oog voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren in de gemeente.**
Maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren hebben minder kansen om zich te ontwikkelen binnen de gemeente. Als gemeente kan je een aantal drempels wegnemen door bewust rekening te houden met deze thematiek bij de opmaak en uitvoering van de strategische doelstellingen.

De lokale jeugdraad, draaischijf in het gemeentelijke participatie- beleid

Lokale jeugdraden zijn al jaren een belangrijk instrument bij de opmaak en uitvoering van de lokale jeugdbeleidplannen. De invoering van de strategische meerjarenplanning biedt gemeenten de kans om de jeugdraad sterker te betrekken bij het lokale beleid. Het scheidt de mogelijkheid om de samenstelling en werking van de jeugdraad te herzien. Ga samen met je bestaande jeugdraad deze vraagstukken niet uit de weg en ga na hoe de jeugdraad in de toekomst een belangrijke rol kan spelen in de participatie van alle kinderen, jongeren en hun verenigingen bij het lokale beleid.

Onze tips voor een goede samenwerking tussen de jeugdraad en de gemeente:

- **De jeugdraad als bron van inspiratie.**
De jeugdraad is een belangrijke partner in de ontwikkeling en uitvoering van de strategische planning. Als toetssteen en als bron van inspiratie verrijkt de jeugdraad het planningsproces.
- **De jeugdraad als adviesorgaan.**
Als officiële adviesraad geeft de jeugdraad advies over de belangrijke instrumenten van gemeentelijke planning. Voorzie het advieswerk als sluitstuk van een participatieproces waarbij de jeugdraad als partner mee vorm geeft aan het lokale beleid.
- **De jeugdraad als partner voor kind- en jongerenparticipatie.**
Reik als gemeente de hand naar alle betrokkenen. Succesvolle participatie vraagt om een aanpak op maat. De heraanleg van een speeltuintje in een volksbuurt vraagt bijvoorbeeld een andere aanpak dan de bouw van een fuifzaal. Bekijk samen met je jeugdraad welke jongeren je voor welk thema aan de tand kan voelen. En leg samen met hen een traject af tot een gedragen advies.
- **Ondersteun je jeugdraad.**
Het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid voorzagt de verplichte ondersteuning van de jeugdraad door een gemeentelijk ambtenaar. Jeugdleden hebben nood aan inhoudelijke en administratieve ondersteuning. De jeugddienst kan hierin een sleutelrol spelen.

Veranker de gemeentelijke ondersteuning van het lokale jeugdwerk

Het lokale jeugdbeleidsplan voorzag een aantal voorwaarden voor de financiële, materiële en administratieve ondersteuning van het lokale jeugdwerk. De nieuwe beleidscyclus legt hiervoor de verantwoordelijkheid en autonomie bij de gemeente.

De Vlaamse Jeugdraad gelooft in de toekomst van het structureel ondersteunen van lokaal jeugdwerk.

- **Behoud het gemeentelijk ondersteuningsbeleid.**
Gemeenten ontwikkelden de laatste twintig jaar een financieel, materieel en infrastructureel ondersteuningsbeleid voor het lokale jeugdwerk. We pleiten voor een verder behoud van dit gemeentelijk ondersteuningsbeleid als basisvoorwaarde voor een goed gemeentelijk jeugdwerkbeleid. Dit kan via de bestaande subsidiereglementen.
- **Behoud en ontwikkel een jeugddienst met minstens één jeugdconsulent per 10 000 inwoners.**
De overstap van het lokaal jeugdbeleidsplan naar het strategische meerjarenplan vraagt extra ondersteuning en begeleiding van de jeugdsector en de jeugdraden. Het lokaal jeugdbeleidsplan voorzag immers garanties opdat kinderen, jongeren en hun verenigingen werden betrokken bij de opmaak en uitvoering van een categoriaal jeugdbeleid. Samen met het jeugdbeleidsplan verdwijnen deze garanties en instrumenten voor een categoriaal jeugdbeleid. Er is nood aan een degelijke ondersteuning van de sector en degelijke impact van jeugddiensten in de gemeentelijke administratie.

The right to party: ontwikkel een geïntegreerd feestbeleid¹

Een goed feestbeleid bestaat uit een geheel van maatregelen die de organisatie van fuiven en feesten in de eigen gemeente mogelijk maken, ondersteunen en regelen. Een fuifbeleid mag niet leiden tot nog meer regels voor de organisatoren waardoor ze definitief dreigen af te haken. Door als lokaal bestuur te kiezen voor een proactief beleid kan je veel problemen voorkomen. Samenwerking met alle betrokken partijen is hierbij essentieel!

De gemeente kan de verschillende partijen die bij fuiven betrokken zijn dichter bij elkaar brengen door de grieven en wensen van elke partij op een gelijkwaardige manier ter harte te nemen. Een geïntegreerd fuifbeleid omvat doelstellingen en acties die de verschillende aspecten van fuiven ter harte nemen.

- **Ontwikkel een gemeentelijk feestloket**

Een geïntegreerd fuifbeleid betekent ook een fuifbeleid waarbij er een optimale samenwerking is tussen de verschillende (gemeentelijke) diensten die op één of andere manier met fuiven te maken krijgen. Het schoolvoorbeeld van een integraal beleid is de uitbouw van een gemeentelijk feestloket, waarbij de fuiforganisator op één locatie in de gemeente terecht kan voor alle soorten (aan)vragen en vergunningen. Feestloketten kunnen bovendien ook informatie verstrekken over de bijhorende wetgeving.

- **Ontwikkel een gedragen fuifbeleid**

Streef naar een gedragen fuifbeleid met voldoende inspraakmogelijkheden voor alle relevante partners. Vooral de betrokkenheid van jongeren vanaf het begin is noodzakelijk om een gedragen beleid uit te tekenen. Betrek daarom zeker de jeugdraad en organisatoren bij de opmaak. Zij weten het best wat de knelpunten en behoeften zijn bij het organiseren van feesten en fuiven. De rol van de gemeentelijke jeugddienst is hierin zeer belangrijk, van hieruit wordt het proces van betrokkenheid bewaakt.

- **Ontwikkel een fuifbeleid op maat**

Het is belangrijk dat het gemeentelijke feestbeleid zich op het lokale feestgebeuren in al zijn verschijningsvormen richt. Kies voor een feestbeleid dat aandacht heeft voor specifieke noden, maar dat er tegelijkertijd over waakt alle burgers op een gelijkwaardige manier te behandelen en geen bevolkingsgroepen te viseren. Jongeren fuiven graag, en ook volwassenen zetten graag de bloemetjes buiten. Ontwikkel een fuifbeleid als onderdeel van een feestbeleid van een stad of gemeente zodat alle organisatoren en feestgangers op dezelfde lijn worden geplaatst. Dit feestbeleid wordt op zijn beurt best gekaderd binnen een ruimer infrastructuur- en cultuurbeleid van de gemeente. Een constructief feestbeleid schenkt de nodige aandacht aan de structurele, duurzame maatregelen die een gemeente kan nemen.

¹ Met dank aan Fuifpunt. Meer info op www.fuifpunt.be

- **Investeer in akoestiek en kwaliteit**

2012 wordt een overgangsjaar voor de implementatie van geluidsnormen om gehoorschade te beperken. Deze normen hebben ook gevolgen voor de fuiven en muziekevenementen in uw gemeente. Een goede aanpak van deze thematiek vraagt investeringen in materiaal, kennis en akoestiek. Ontwikkel met alle betrokkenen een muziekbeleid dat investeert in preventie en muziekbeleving door middel van investeringen in de akoestiek van gemeentelijke zalen, aankoop deftige meettoestellen (klasse 1) voor de uitleendienst, opleidingen organisatoren,...

Geef kinderen en jongeren ruimte en zuurstof

Kinderen en jongeren maken gebruik van de openbare ruimte. Dit lijkt een evidentie, maar anno 2011 is dit blijkbaar niet het geval. Integendeel. Er zijn sociaal-ruimtelijke tendensen waardoor de openbare ruimte onder druk staat. Infrastructuur en bebouwing beperken de hoeveelheid publieke ruimte en deze is vaak ingericht zonder rekening te houden met de diverse gebruikers, waaronder kinderen en jongeren. Met alle gevolgen van dien. Veel gebruikers beperken hun aanwezigheid in de publieke ruimte tot bewegen en onderweg zijn. Maar jongeren maken er vaak intensief gebruik van. Rondhangen is in essentie 'verblijven' in de publieke ruimte. Doordat jongeren graag en veel hangen, ontstaat de indruk dat zij de ruimte 'claimen'.

Vaak zijn de problemen die zich voordoen nochtans te vermijden en aan te pakken door een proactief beleid dat rekening houdt met de nood van kinderen en jongeren en van andere burgers om zich in de openbare ruimte te ontwikkelen. We geven een aantal tips voor een succesvol ruimtebeleid:

- **Betrek kinderen, jongeren en hun verenigingen.**
Jongeren hebben een goed zicht op de plaatsen die ze zelf interessant vinden in de stad of gemeente. Vaak hebben ze goede ideeën om bepaalde plaatsen aantrekkelijk en jeugdvriendelijk te maken, zonder dat dit storend wordt voor andere gebruikers. Hun stem is een welkome aanvulling en geeft een frisse blik op de (technische) kijk van vele stedelijke planners, bij de planning en heraanleg van pleinen, straten en bij ruimtelijke uitvoeringsplannen
- **Ontwikkel een hang- en speelweefsel.**
Kinderen en jongeren spelen op verschillende plaatsen in een stad of gemeente. Ontwikkel een beleid dat inzet op deze plaatsen an sich en de verbinding ervan. Denk maar aan de weg van de bushalte naar het speelplein, het zwembad, de jeugdbeweging, de muziekschool,... Investeren in een hang- en speelweefsel met oog voor verkeersveiligheid en kindvriendelijke mobiliteit maken de stad aangenamer en veiliger voor alle inwoners.
- **Stop kinderen en jongeren niet in jeugdreservaten**
Het gezamenlijk gebruik van publieke ruimte en infrastructuur is belangrijk. Geef kinderen en jongeren ruimte in jouw gemeente en stop ze niet in jeugdreservaten, die ruimte voor jongeren creëren maar tegelijk de boodschap geven weg te blijven uit de rest van de publieke ruimte.
- **Heb aandacht voor verblijfs-, ontmoetings- en speelruimte**
Dit vraagt heel wat samenwerking tussen de verschillende stedelijke diensten zoals Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening, toeristische dienst, groendienst, mobiliteit, politie, jeugddienst, stadsarchitecten,... De domeinoverschrijdende aanpak wordt bij voorkeur opgenomen als strategische doelstelling.

- **Geef jongeren ruimte om zich te ontwikkelen en uit te drukken.**

Er zit heel wat creatief en innovatief potentieel in je gemeente. Ga op zoek naar dit potentieel en ontwikkel een beleid dat de kinderen en jongeren ondersteunt, stimuleert en (podium-)kansen biedt.

- **Bekijk problemen rond overlast in je gemeente ook door de bril van kinderen en jongeren.**

Spelen en rondhangen maken deel uit van de leefwereld van kinderen en jongeren. Helaas wordt dit meer en meer als overlast wordt beschouwd. Gemeenten treffen vervolgens sanctionerende maatregelen zonder dat ze hierbij altijd overleg plegen met alle betrokken partners.

Voer geen eenzijdig overlastbeleid met focus op sanctionering. Hou bij problemen en maatregelen rond overlast rekening met de leefwereld van kinderen en jongeren. Betrek jongeren en/of de jeugdraad bij de aanpak van deze thematiek. En zoek naar alternatieven voor de Gemeentelijke Administratieve Sancties.